

De mediale logica van HUMAN over 'complotmedia'

30 mei 2023

Omroep HUMAN had de behoefte om de 'alternatieve media' eens in de schijnwerpers te zetten. Niet om een objectieve en journalistieke reportage te maken, maar om de doorsnee televisiekijker te waarschuwen dat je hier met een antisemitische, complotverspreidende kliek te maken hebt. Voor media-studenten een treffend voorbeeld van hoe framing (en shaming) werkt.

Onsamenhangend en tendentieus

"Inlichtingendienst AIVD trok vorige maand aan de bel. Volgens de dienst vormen complottheorieën over een 'kwaadaardige elite' een bedreiging voor de democratische rechtsorde. Argos Medialogica dook in de wereld van

complotdenkers en de media die hen een podium bieden. Deze alternatieve media zijn sinds de coronacrisis aan een opmars bezig. Welke complotten verspreiden ze en hoe proberen justitie en AIVD er grip op te krijgen?”

Zo leidden de makers hun 38 minuten durende reportage in over ‘complotdenkers en alternatieve media’. Uit deze inleiding mogen we opmaken dat de uitzending in minder dan een maand is geproduceerd, waarbij een ‘researchfase’ is inbegrepen.

En dat is te zien. De reportage is een aaneenrijging van losse niet met elkaar samenhangende fragmenten geworden die maar een doel lijken te hebben namelijk om de alternatieve media te *framen* in het kader van antisemitisme, terrorisme en anti-overheidsextremisme. De documentaire begint daarom met de baas van de AIVD Erik Akerboom die de wereld van complotdenkers schetst waarvan de samenleving gevaar heeft te duchten.

De wetenschapper

Een ‘wetenschapper’, we kennen het begrip uit de Coronatijd, Jelle van Buuren van de Universiteit van Leiden meent dat 20% van de bevolking in meer of mindere mate in complotten gelooft en de overheid niet vertrouwt. Dat laatste percentage kan wel eens aanzienlijk hoger liggen gezien de monsterwinst van de politieke nieuwkomer BBB en het verlies van de zittende partijen.

Ook komt justitie aan het woord die maar wat druk schijnt te zijn met ‘complotdenkers’. Daarbij worden ondermeer Micha Kat en Huig Plug ten tonele gevoerd, die beide weinig tot helemaal niets met de daarna getoonde alternatieve media van doen hebben. Maar de toon is gezet.

Dan is het frame gebouwd waarbinnen de alternatieve media nu een plaats in de documentaire krijgen. De revue passeren Café Weltschmerz, De Andere Krant en BLCKBX.

Complotdenkers bij Café Weltschmerz

Oprichter Max von Kreyfelt van Café Weltschmerz komt aan bod. Getoond wordt een flits van een gesprek tussen prof. en oud-NRC-correspondent in Azië Karel van Wolferen en emeritus hoogleraar internationale verhoudingen Kees van der Pijl. Onder deze beelden wordt de tekst gesproken: “*Café Weltschmerz laat*

behalve Coronacritici ook complotdenkers aan het woord.”

Geen enkele moeite wordt gedaan om het ‘complot’ te benoemen, aan de beide heren voor te leggen of vervolgens te weerleggen. Beschuldigen volstaat. Het gaat immers niet om waarheidsvinding, maar om *framing*.

Begrip voor Rusland bij De Andere Krant

De Andere Krant schijnt begrip te hebben voor Rusland, zo de HUMAN-makers. En dat blijkt al reden genoeg om de krant in de verkeerde hoek te plaatsen. De makers hebben geen belangstelling voor de redenen voor dat ‘begrip’.

Ook schijnt het dat De Andere krant een startkapitaal van €100.000 heeft ontvangen van een bevriende eigenaar van een fietsenfabriek. Deze eigenaar zou tijdens de bizarre Coronalockdowns illegale bijeenkomsten hebben gehouden waarbij ‘complotdenkers’ waren uitgenodigd.

Een ‘Russian collusion’ van De Andere Krant konden de makers niet vaststellen. Iets waarvan De Andere Krant ook nog wel eens beschuldigd wordt.

BLCKBX antisemitisch

Bij BLCKBX, ten onrechte als een ‘youtube-kanaal met dagelijkse uitzendingen’ aangekondigd, gaat het mis. Een van de regelmatige gasten aan tafel van BLCKBX blijkt beschuldigd en veroordeeld te zijn voor antisemitische uitspraken. Als de geciteerde uitspraken kloppen is dat zeker verwerpelijk. Maar het blijkt de strooptocht naar een aanleiding om in één beweging de hele, brede en veelzijdige, tak van vrije media in de antisemitische hoek te plaatsen.

BLCKBX meende na het vooraf zien van de uitzending een reactie te moeten geven:

Oprichter Flavio Pasquino: *“Ik wil verduidelijken dat ik en onze hele organisatie (blckbx) zich verre van antisemitisme wenst te houden en iedere vorm daarvan afkeurt. Wij hadden geen weet van deze uitingen en zijn er door verrast maar hebben dankzij jullie informatie kennis genomen van het feit dat Rypke veroordeeld is en zijn straf reeds heeft gehad. Daarmee is voor ons dan ook de kwestie afgewikkeld want de rechter heeft geoordeeld en iedereen verdient een tweede kans.”*

De hele reactie is [hier te lezen](#).

Spijt van deelname

Namens De Andere Krant [schreef eindredacteur Karel Beckman](#) dat medewerking aan het programma een vergissing is gebleken.

Beckman: *“Bij de VPRO-programmamakers bleek geen enkele belangstelling te zijn voor wat De Andere Krant iedere week aan nieuws en analyse brengt. Van de meeste onderwerpen waarmee wij hen confronteerden, zoals de ‘Pandemiewet’ of de schadelijke effecten van de mRNA-vaccinaties, hadden zij nog nooit gehoord. Ze wilden er ook niks over horen en zeker niet over berichten.”*

Alles werd Radio Veronica

De verhouding tussen de Hilversumse media en de ‘vrije of alternatieve media’ is vergelijkbaar met de eeuwige strijd die destijds tussen de zeezenders Radio Veronica en Radio Noordzee en de Hilversumse popzender Hilversum 3 (later Radio 3) woedde. Ook toen werden de zeezenders voortdurend in een kwaad daglicht gesteld.

We weten hoe dat is afgelopen. De roestige zendschepen verdwenen in 1974 van de Noordzee, maar de Hilversumse zenders gingen volledig over op de werkwijze (format) van de ooit zo vermaledijde ‘piratenzenders’. Hilversum werd één grote Radio Veronica.

Zendschip de Norderney van Radio Veronica ([foto](#))

De hele uitzending van HUMAN is [hier te zien](#).